

Матица српска / Одељење за сценске уметности и музику
Универзитет у Новом Саду / Академија уметности
Катедра за музикологију и етномузикологију / Катедра за композицију и стручно теоријске предмете

1917 – 2017

Рудолф Бручи

ЖИВОТ И ДЕЛО РУДОЛФА БРУЧИЈА

Композитор у процепу између
естетика и идеологија

Међународни научни скуп
Нови Сад, 30–31. март 2017.

THE LIFE AND WORK OF RUDOLF BRUČI

The Composer in the Rupture between
Aesthetics and Ideologies

International conference
Novi Sad, 30–31 March 2017

Матица српска

Одељење за сценске уметности и музику

Универзитет у Новом Саду

Академија уметности

Катедра за музикологију и етномузикологију

Катедра за композицију и стручно теоријске предмете

Нови Сад, 30–31. март 2017

ЖИВОТ И ДЕЛО РУДОЛФА БРУЧИЈА

Композитор у процепу између естетика и идеологија

Међународни научни скуп

Матица српска и Академија уметности
Универзитета у Новом Саду, 30–31. март 2017.

THE LIFE AND WORK OF RUDOLF BRUČI

The Composer in the Rupture between Aesthetics and Ideologies

International conference

Matica Srpska and Academy of Arts,
University of Novi Sad, 30–31 March 2017

ПОЧАСНИ ОДБОР

Проф. Синиша Бокан, декан Академије уметности Универзитета у Новом Саду

Мр Зоран Максимовић, директор Позоришног музеја Војводине

Академик Стеван Пилиповић, председник новосадског огранка САНУ

Проф. др Драган Станић, председник Матице српске

Проф. мр Мирослав Штаткић, покрајински секретар за културу, јавно информисање и односе с верским заједницама

ПРОГРАМСКИ ОДБОР

Проф. др Мирјана Веселиновић Хофман, редовни професор ФМУ, Секретар Одељења за сценске уметности и музику Матице српске

Проф. др Соња Маринковић, редовни професор ФМУ

Др Мелита Милин, научни саветник Музиколошког института САНУ

Проф. мр Ненад Остојић, потпредседник Матице српске

Проф. др Ира Проданов Крајишник, редовни професор Академије уметности УНС

ОРГАНИЗАЦИОНИ ОДБОР

Проф. др Богдан Ђаковић, редовни професор Академије уметности УНС

Др Љубица Илић, доцент Академије уметности УНС

Мр Милан Миладиновић, доцент Академије уметности УНС

Мср Милан Милојковић, асистент на Катедри за музикологију и етномузикологију Академије уметности УНС

Проф. мр Зоран Мулић, редовни професор Академије уметности УНС

Љубомир Николић, асистент на Катедри за композицију и стручно теоријске предмете Академије уметности УНС

Др Немања Совтић, асистент на Катедри за музикологију и етномузикологију Академије уметности УНС

ПРОГРАМ НАУЧНОГ СКУПА

ЧЕТВРТАК 30. МАРТ

■ *Фоаје Велике сале Матице српске, Матице српске број 1*

9.00–10.00 Регистрација

■ *Велика сала Матице српске*

СВЕЧАНО ОТВАРАЊЕ

10.00–10.30 Рудолф Бручи: *Међимурска*, за кларинет и клавир
Васа Вучковић – кларинет
Наташа Пенезић – клавир

Синиша Бокан, декан Академије уметности УНС
мр Ненад Остојић, потпредседник Матице српске
Поздравна реч

10.30–11.00 др Мирјана Веселиновић Хофман
Авангардна имагинација у „пустолини“
хуманизма авангарде

11.00–11.30 др Мелита Милин
Кантате у опусу Рудолфа Бручија

11.30–12.00 Пауза

ПРВА СЕСИЈА

Председавајући: др Богдан Ђаковић

- 12.00–12.30 др Соња Маринковић и др Аница Сабо
Три последња гудачка квартета Рудолфа Бручија
- 12.30–13.00 др Свенка Савић и др Вера Обрадовић Љубинковић
Женски ликови у балетима Рудолфа Бручија
- 13.00–13.30 Ivan Moody, Ph.D
Concerti non abbreviati: The many worlds of the concertos of Rudolf Bruĉi
- 16.00–16.30 ***Документи из личног фонда Рудолфа Бручија***
Отварање изложбе
мр Ненад Остојић, потпредседник Матице српске
др Немања Совтић, аутор изложбе

ДРУГА СЕСИЈА

Председавајућа: др Соња Маринковић

- 16.30–17.00 мр Зоран Мулић
Рудолф Бручи: професор, колега и пријатељ
- 17.00–17.30 др Ивана Медић
Симфонијско стваралаштво Рудолфа Бручија између социјалистичког естетизма и умереног модернизма
- 17.30–18.00 мр Борислав Чичовачки
Специфичности и значај стваралаштва Рудолфа Бручија

■ *Синагога*

20.00 Концерт

Војвођански симфонијски оркестар
Диригент: Илмар Лапинш (Русија)
Солиста: Ђерђ Ђивичан, тромбон (Мађарска)

Програм: Рудолф Бручи
Синфонија Леста
Концерт за тромбон и оркестар бр. 2
Синфонија бр. 3

Изложбу посвећену Рудолфу Бручију организују Рукописно одељење и Одељење за сценске уметности и музику Матице српске.

Концерт Војвођанског симфонијског оркестра део је програма којим се обележава јубилеј Рудолфа Бручија под покровитељством Покрајинског секретаријата за културу, јавно информисање и односе с верским заједницама.

ПЕТАК 31. МАРТ

- *Мултимедијални центар Академије уметности
Универзитета у Новом Саду, Буре Јакишића 7*

ТРЕЋА СЕСИЈА

Председавајућа: др Мирјана Веселиновић Хофман

- 10.00–10.30 др Срђан Атанасовски
*Масовне песме у идеологији југословенског социјализма
и стваралаштву Рудолфа Бручија*
- 10.30–11.00 Мср. Милан Милојковић
*Импровизација, алеаторика и проширене технике
у композицијама Imaginations и Птице*
- 11.00–11.30 Др Небојша Тодоровић
Вокалност у камерном стваралаштву Рудолфа Бручија
- 11.30–12.00 Пауза

ЧЕТВРТА СЕСИЈА

Председавајућа: др Мелита Милин

- 12.00–12.30 др Ира Проданов Крајишник и Данијела Кличковић
*Педагошки рад Рудолфа Бручија из визуре
композиторових студената*
- 12.30–13.00 Мsr. Petar Pečur
Diskografski opus Rudolfa Bručija

13.00–13.30 др Свенка Савић
*Олга Бручи: оперска уметница неправедно
запостављена у историји Опере Српског народног
позоришта*

13.30–15.00 Пауза

15.00–16.00 Пројекција видео-записа о Рудолфу Бручију

ПЕТА СЕСИЈА

Председавајућа: др Ира Проданов Крајишник

16.00–16.30 Стеван Ковач Тикмајер
Рудолф Бручи и нова пољска школа

16.30–17.00 Мср. Адриана Сабо
О женама у операма и балетима Рудолфа Бручија

17.00–17.30 др Немања Совтић
*Недовршена дела Рудолфа Бручија
у светлу композиторових стваралачких опредељења
и идејних оријентација*

АПСТРАКТИ

Мирјана Веселиновић Хофман

Факултет музичке уметности

Београд

АВАНГАРДНА ИМАГИНАЦИЈА У 'ПУСТОЛИНИ'
ХУМАНИЗМА АВАНГАРДЕ

Бручијево остварење *Имагинације II* (из „Пустолине” Владана Радовановића) о којем ће у овом раду бити речи, представља у хронолошком, композиционо-техничком и естетичком смислу једно вишесмерно, у себи 'укрштено-избраздано' стваралачко поље. Оно ће овде бити сагледано из угла заснованости авангардне атрибуције поменутог остварења, а с обзиром на: авангардне тенденције европске музике после Другог светског рата; одлике њене постмодернистичке усмерености која се почела испољавати крајем 60-их година XX века; Бручијева гледишта о авангарди, изложена у једном од његова три значајна написа из 1977. године, у *Манифесту „Треће авангарде”*.

Др МИРЈАНА ВЕСЕЛИНОВИЋ ХОФМАН, Катедра за музикологију, Факултет музичке уметности, Београд. Између 2003. и 2005, радила на Музичком департману Универзитета Преторија. Главни и одговорни уредник двојезичног Часописа за музику *Нови звук*; руководилац научних пројеката Катедре за музикологију и њен шеф између 2006. и 2016. У свом музиколошком раду бави се европском и српском савременом музиком и музикологијом. Објавила бројне научне студије, уз пет књига и две минимонографије; коаутор и/или уредник 13 књига.

Мелита Милин

Музиколошки институт САНУ
Београд

КАНТАТЕ У ОПУСУ РУДОЛФА БРУЧИЈА

Рудолф Бручи, који се сматра једним од најзначајнијих аутора кантата у Србији, почео је да их компоује у свом зрелом добу, крајем педесетих година XX века. Вероватно је студијски боравак у Бечу средином те деценије утицао на његову оријентацију ка коришћењу елемената модерничког музичког језика, што је очигледно већ на примеру кантате *Србија*, компоноване према одломцима из истоимене поеме Оскара Давича. Узимајући у обзир, с једне стране, чињеницу да су скоро све његове кантате, укључујући и ораторијум *Salut au monde* (*Нека буде срећа*), тематски везане за револуцију изведену током протеклог рата и да изражавају идеје социјалистичког друштва тадашње Југославије, док, с друге стране, преузимају иновативна средства израза из арсенала међународног музичког модернизма, оне би се могле сагледавати у оквиру *социјалистичког модернизма*, проишао из процеса који је у југословенској ликовној уметности тог доба, када се тражио излаз из социјалистичког реализма, уочио и именовао теоретичар уметности Јеша Денегри. У том смислу у овом прилогу биће начињен покушај прецизнијег одређења Бручијевог доприноса осавремењивању лика српске и југословенске послератне музике.

Др МЕЛИТА МИЛИН дипломирала је на Одсеку за историју музике Факултета музичке уметности у Београду 1978, магистрирала на истом факултету 1986, а докторирала на Филозофском факултету у Љубљани 1995. У Музиколошком институту САНУ је најпре била асистент, потом научни сарадник (1995), виши научни сарадник (2004), а од 2009. је научни саветник. Била је један од оснивача и главни уредник првих пет бројева часописа *Музикологија* који издаје Музиколошки институт САНУ (2001–2005), а отада је члан редакције. Учествовала је у организацији скупова које је Музиколошки институт приредио самостално или у сарадњи са САНУ и другим институцијама. Марта 2013. изабрана је за директора Музиколошког института САНУ.

Аница СабоФакултет музичке уметности
Београд**Соња Маринковић**Факултет музичке уметности
Београд

ТРИ ПОСЛЕДЊА ГУДАЧКА КВАРТЕТА РУДОЛФА БРУЧИЈА

Предмет рада су гудачки квартети Рудолфа Бручија. *Први гудачки квартет* Бручи је компоновао на стваралачким почецима, 1955/1956. године, са поднасловом *In memoriam Josipu Славенском*, и он недвосмислено указује на непосредну композиторову инспирацију за прву камерну композицију у његовом опусу. *Други гудачки квартет* је компонован 1967. године, док последња три настају у позном стваралаштву у врло кратком размаку: *Трећи гудачки квартет „Знамења”* (према другом кругу песама из збирке *Споредно небо* В. Попе) 1988, и 1990. године *Четврти гудачки квартет „Електрокардиограми”* и *Пети гудачки квартет*. Аналитичка пажња биће усмерена првенствено на последња три квартета. Циљ овог рада биће представљање овог дела Бручијевог композиторског опуса, јер до сада није било музиколошке обраде трећег и четвртог квартета. Ова два дела биће анализирана на основу читког рукописа партитура из Фондова „Рудолф Бручи” Хрватског гласбеног завода (трећи квартет) и Рукописног одељења Матице српске (четврти квартет). Рад обухвата сагледавање одлика композиторског писма Рудолфа Бручија у односу на карактеристике третмана цикличне форме, облика појединих ставова, специфичности музичког језика у обликовању тематизма и начину рада са материјалом. Како је третман ансамбла веома различит у овим делима, тим питањима биће посвећена посебна пажња. Методолошка основа налази упориште у аналитичким поставкама тумачења процесуалности музичког тока. Рад треба да да тумачење композиционих поступака везаних за процесе обликовања музичког тока, укаже на неке константне, као и на специфичности музичког језика.

Др АНИЦА САБО, композитор и теоретичар, редовни професор на Катедри за музичку теорију Факултета музичке уметности у Београду, предаје Анализу музичких облика и Методику теоријске наставе. Композиторско стваралаштво Анице Сабо обухвата оркестарска и камерна дела. Њен језгровит и концизан музички израз налази исходиште у малим формама и камерном звуку, а у најновијим делима се све чешће окреће тексту. У научном раду посвећена је методолошким питањима музичке анализе, симетрије (докторска дисертација *Испољавање симетрије у музичком облику – питања методологије анализе*) и аналитичким сагледавањем стваралаштва српских композитора. Објавила је више од 50 теоријских радова у водећим часописима и зборницима радова са научних скупова.

Др СОЊА МАРИНКОВИЋ, музиколог, редовни професор на Катедри за музикологију Факултета музичке уметности у Београду, предаје историју музике и методологију научног рада. Члан је редакције Интернационалног часописа за музику *Нови звук*, главни уредник часописа *Мокрањац*; директор XIV и XV међународне Трибине композитора у Београду. У истраживањима бави се питањима односа између фолклора и композиторског стваралаштва (њена докторска дисертација била је *Музички национално у српској музици прве половине 20. века*), као и питањима социјалне уметности. Аутор је уџбеника за средње школе за предмете Музичка култура, Музичка уметност и Историја српске музике.

Свенка СавићФилозофски факултет
Београд**Вера Обрадовић Љубинковић**Факултет уметности
Косовска Митровица

ЖЕНСКИ ЛИКОВИ У БАЛЕТИМА РУДОЛФА БРУЧИЈА

Новосадски композитор, академик Рудолф Бручи, компоновао је шест балета од којих је укупно пет имало праизведбу на сцени СНП у Новом Саду: *Демон злата* (1963); *Пасион* (1969); *Ноћ на прузи* (1970); *Рађање Аполона* (1972); *Оксиген* (1982); а *Катарина Измаилова* је имала праизвођење на сцени Народног позоришта у Београду (1977). Циљ овог рада је интерпретација женских ликова у овим балетима на основу либрета кореографа (Ико Отрин, Димитрије Парлић), с посебним фокусом на последњем балету. Подаци показују да су у нарученим Бручијевим балетима женски ликови дати у контексту патријархалног поимања женских судбина, што је у нескладу са одбором играчког стила (костима и декора) којим су те судбине представљене.

Др СВЕНКА САВИЋ, професорка емерита, бави се разним аспектима рода и језика у оквиру интердисциплинарног поља родних и женских студија, укључујући и род и игру. Поред тога, написала је књиге из домена игре: *55 година Балетске школе у Новом Саду* (2008); *Поглед у назад: Свенка Савић о игри и балету* (2006) у којој су сакупљени радови настали у периоду 1963–2006. (посебно: Пет балета за пет година – разговор са Рудолфом Бручијем (после премијере балета *Ноћ на прузи*), *Дневник*, Нови Сад 17. јуни 1970; *Слика жене у балетима – праизведбама на сцени СНП: 1947–1994.*, (рад је прочитан на научном скупу у САНУ, 16-18. новембар 1994).

Др ВЕРА ОБРАДОВИЋ ЉУБИНКОВИЋ, редовна професорка за предмете Сценске игре и Кореодрама на Универзитету у Приштини (са привременим седиштем у Косовској Митровици), на Факултету уметности. Објавила је већи број текстова из различитих аспеката сценске игре и плеса, а од 1988. кореографише и ради сценски покрет у позориштима Србије. Награђивана за кореографију. Књига *Кореодрама у Србији у 20. и 21. веку: родна перспектива* је докторска дисертација одбрањена на АСМСИ Центру за родне студије Универзитета у Новом Саду (у скраћеном обиму).

Ivan Moody

CESEM – Universidade Nova
Lisbon

CONCERTI NON ABBREVIATI: THE MANY WORLDS
OF THE CONCERTOS OF RUDOLF BRUČI

This paper discusses Bruči's concertante works in the context of his status as a Yugoslavian composer, and his interest in new trends evident in other countries of Eastern Europe. Though, with the exception of the Clarinet Concerto, they are now little-known and infrequently played, his concertos are in many ways a microcosmic representation of his stylistic and aesthetic concerns on a larger scale, a subject this paper intends to explore in the hope of rehabilitating this exceptional body of work.

Composer and conductor IVAN MOODY was born in London in 1964. He studied music and theology at the Universities of London, Joensuu and York. Eastern liturgical chant has had a profound influence on his music, as has the spirituality and liturgy of the Orthodox Church. His music has been performed, broadcast and recorded all over the world. As a writer, Ivan Moody has published widely on sacred music, contemporary music and the music of the Iberian Peninsula, the Balkans and Russia. He is a contributor to the revised edition of the *New Grove Dictionary of Music*, the *Canterbury Dictionary of Hymnology* and *Musik in Geschichte und Gegenwart*, and is Chairman of the International Society for Orthodox Church Music.

Зоран Мулић

Академија уметности УНС

Нови Сад

РУДОЛФ БРУЧИ: ПРОФЕСОР, КОЛЕГА И ПРИЈАТЕЉ

Рудолфа Бручија упознао сам као професора на Академији уметности у Новом Саду. Под његовим будним оком музика је настајала у складу са строгим критеријумима поетског надахнућа и занатске успелости. Као професор композиције и оркестрације, Бручи је лествицу постављао високо. Прескочити је, значило је постати његов колега и сарадник. Као колега, Бручи је наступао са природним ауторитетом и људском топлином. Био је узорна личност. Демонстрирао је неумољиву вољу и пожртвовано залагање. Носио је – видело се – тешко бреме одговорности. Његова подршка отварала је врата у свету уметности, али кроз та врата он никога није водио „за руку”. Проћи кроз њих, значило је постати његов пријатељ, упознати његову личност, снажну и сложену. Бити му близу у тренуцима успона и падова. И како данас сведочити о Бручију из позиције ученика, колеге и пријатеља, позиције привилеговане и немогуће у исто време? Не бити објективан, већ само подићи „брану” пред „бујицом” сећања...

Мр ЗОРАН МУЛИЋ је завршио основне и магистарске студије композиције на Академији уметности у Новом Саду у класи Рудолфа Бручија. Од 1998. на Академији уметности у Новом Саду предаје Тонски слог и потом Композицију и Оркестрацију. Писао је дела за све жанрове, од симфонијске, камерне, концертантне и солистичке музике, до тамбурашке и филмске музике. Поред композиторског рада, посебно се ангажовао као диригент Тамбурашког оркестра РТВ Нови Сад и Суботичког тамбурашког оркестра са којим је наступао у Израелу, Белгији, Мађарској, Хрватској, Аустрији, САД и у свим већим градовима у Србији. За уметничке потребе ових и других оркестара (РТВ и РТС) написао је више од 300 аранжмана.

Ивана Медић

Музиколошки институт САНУ

Београд

СИМФОНИЈСКО СТВАРАЛАШТВО РУДОЛФА БРУЧИЈА ИЗМЕЂУ СОЦИЈАЛИСТИЧКОГ ЕСТЕТИЗМА И УМЕРЕНОГ МОДЕРНИЗМА

У овом раду аргументујем оправданост примене термина *социјалистички естетизам* и *умерени модернизам* на симфонијско стваралаштво Рудолфа Бручија, настало у раздобљу од завршетка Другог светског рата до средине седамдесетих година XX века. Термин *социјалистички естетизам* увео је у српску естетику и теорију визуелних уметности Света Лукић, док Јеша Денегри користи термин *социјалистички модернизам*. У оба случаја, указује се на специфичну позицију СФР Југославије „између Истока и Запада”, посебно у време хладноратовске поделе. С друге стране, у својим написима о српским симфонијарима Бручијеве генерације, поникле у време доминације соцреализма, а касније углавном неокласично опредељене, користила сам оксиморон *умерени модернизам*. Премда се ови композитори временом удаљавају од почетних стилских премиса и постепено уводе (нео)експресионистичке или (нео)импресионистичке елементе, често уз присуство (имагинарног) фолклора, њихова тежња за помирењем традиционалних и модернистичких, као и регионалних и интернационалних тенденција и система вредности, била је плод уверења да композитори треба да теже иновацијама, али не по цену одбацивања традиције. Из данашње перспективе, евалуација Бручијеве симфонијске музике може се вршити тек када се узму у обзир како технички и идеолошки ниво музичког дискурса у посматраном периоду, тако и други дискурси који су утицали на формирање „света уметности” у самоуправном социјалистичком друштву.

Др ИВАНА МЕДИЋ је научна сарадница Музиколошког института САНУ и спољна сарадница Центра за руску музику при колеџу *Goldsmiths* Универзитета у Лондону. Координаторка је REEM Студијске групе за руску и источноевропску музику при Британској асоцијацији за славистичке и источноевропске студије (BASEES). Чланица је Управног одбора Музиколошког друштва Србије и главна и одговорна уредница часописа *Музикологија*. Докторирала је на Универзитету у Манчестеру 2010. године. Током седам година проведених у Великој Британији радила је на Универзитету у Манчестеру и на Отвореном универзитету. Објавила је две књиге и више од 40 научних радова, уредила два тематска зборника и учествовала на бројним међународним конференцијама. Активна је као извођачица-мултиинструменталисткиња, првенствено у домену савремене музике.

Борислав Чичовачки

ФИЛУМ

Крагујевац

СПЕЦИФИЧНОСТИ И ЗНАЧАЈ СТВАРАЛАШТВА
РУДОЛФА БРУЧИЈА

Иако стваралаштво Рудолфа Бручија спада у најупечатљивије композиторске опусе српске музике, његова музика није била третирана као саставни део српске културне баштине. Бручи је још током 50-их година у своја формално превасходно неокласицистички конципирана (оркестарска) дела увео поступке модернистичких тенденција у оркестрацији, до тада непознате у српској музици (свита *Маскал*). Посебну специфичност његовог стваралаштва представља оригинални спој авангардних композиционих техника европске музике 60-их година са елементима традиционалне народне музике Балкана, најубедљивије оствареног у *Трећој симфонији*. Још почетком 60-их година, у време када се извесне постмодернистичке тенденције појављују у опусима неких источноевропских композитора, сличне назнаке таквих уметничких стремљења јављају се и у Бручијевом опусу (*Други концерт за тромбон и оркестар*), које су касније формирале стилске одлике његове последње стваралачке фазе. Све те одлике обезбеђују Бручијевим делима посебно место унутар српске и европске музике друге половине XX века.

БОРИСЛАВ ЧИЧОВАЧКИ (Сомбор, 1966), музичар и писац, завршио је основне и магистарске студије обоје на Академији уметности у Новом Саду (проф. Љубиша Петрушевски). У Холандији је објавио 12 књига романа и приповедака. Добитник је Награде Кочићево перо 2014. године, а исте године је у Холандији био номинован за Европску награду за књижевност. Професор је обоје и камерне музике на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу. Објављивао је музиколошке радове у часописима у Србији, Холандији и Немачкој. На Универзитету у Амстердаму завршава докторске студије музикологије монографијом о Љубици Мариф. Члан је Одбора за заштиту српске музичке баштине САНУ.

Срђан Атанасовски

Музиколошки институт САНУ

Београд

МАСОВНЕ ПЕСМЕ У ИДЕОЛОГИЈИ ЈУГОСЛОВЕНСКОГ
СОЦИЈАЛИЗМА И СТВАРАЛАШТВУ РУДОЛФА БРУЧИЈА

Жанр масовне песме представља један од темељних феномена у естетици и пракси социјалистичког реализма. Масовне песме не само што су компоноване тако да њихов израз буде приступачан и отворен за партиципацију музичких аматера, већ су кроз институције државног социјализма постале једно од важних механизма за нормализацију одређених идеолошких садржаја. У раду ће бити представљена историја жанра масовне песме у социјалистичкој Југославији, са акцентом на институционалним оквирима у којима се практиковала дисеминација и репродукција масовне песме, те на специфичности које је овај жанр имао у југословенским оквирима. У овим координатама биће затим анализиран допринос Рудолфа Бручија жанру масовне песме.

Др СРЂАН АТАНАСОВСКИ (Куманово, Македонија, 1983) докторирао је на Катедри за музикологију Факултета музичке уметности у Београду са темом „Музичке праксе и произвођење националне територије”. Објављивао је научне радове у часописима *Musicologica Austriaca*, *Музикологија* и *Musicological Annual*. Ангажован је и као критичар и уредник емисија на Трећем програму Радио Београда. Од 2011. године запослен је на Музиколошком институту САНУ као истраживач-сарадник. Активан је као координатор Форума Музиколошког института САНУ.

Милан Милојковић

Академија уметности УНС

Нови Сад

ИМПРОВИЗАЦИЈА, АЛЕАТОРИКА И ПРОШИРЕНЕ ТЕХНИКЕ
У КОМПОЗИЦИЈАМА *IMAGINATIONS* И *ПТИЦЕ*

Термини импровизација и алеаторика, иначе веома чести у говору о музици друге половине XX века, чини се, до данас нису изгубили на атрактивности, те се не може рећи да постоји консензус теоретичара у вези са значењем и применом ових појмова. С друге стране, они су и даље веома присутни у данашњој музици, те њихово сагледавање на примерима из времена када су утемељивани у нашој композиционој пракси, може бити функционално како из аспекта историје музике, тако и у вези са разумевањем актуелног стваралаштва. Импровизација је много шири појам од алеаторике, па и музике уопште, те ће у раду пажња бити посвећена само значењу које има у контексту уметничке музике XX века. Полазећи од дефиниције Вернера Мејера-Еплера из педесетих година, појам алеаторике и његова веза са импровизацијом, биће одређен у односу на његову појаву у делима домаћих аутора (попут Максимовића, Озгијана, Радовановића), те ће у том смислу бити примењен на анализу Бручијевих дела *Imaginations* (1971) и *Птице* (1974) у којима се на „малом простору” могу уочити међусобно веома различити примери уодношавања алеаторичких поступака, импровизационих захтева и техника свирања. Посебна пажња биће посвећена идеји „отворености” дела – афирмисаној у европској музици шездесетих година – која је била нарочито присутна у делима војвођанских аутора попут Кираља и касније Тикмајера, а која се може уочити у начину на који су реализована Бручијева остварења. С тим у вези, у тексту ће акценат бити на односу између „проширених техника” свирања које аутор упошљава и начина њиховог записивања у чијој се (не)прецизности уочавају различите равни алеаторике и с њима повезано суочавање извођача са нужношћу импровизације.

МИЛАН МИЛОЈКОВИЋ је рођен у Зајечару (Србија) 20. априла 1986. године. На трећој је години докторских студија. Крајем 2010. године објавио је студију о музици Макса Регера под називом *Sempre con tutta forza*, а 2013. године и студију *Анализа језика написа о музици (Србија у Југославији 1946-1975)*. Ради као асистент на Катедри за музикологију Академије уметности Универзитета у Новом Саду и један од музичких уредника на III програму Радио Београда. Бави се дизајном аналогних и дигиталних музичких инструмената и наступа са ансамблима „Ноизац” и „Ех- You”.

Небојша Тодоровић

Факултет уметности

Ниш

ВОКАЛНОСТ У КАМЕРНОМ СТВАРАЛАШТВУ
РУДОЛФА БРУЧИЈА

Рудолф Бручи (1917–2002), композитор великих инструменталних и вокално-инструменталних дела, камерној вокалној лирици посветио је релативно мали број композиција, које стоје по страни од главне линије његовог стваралаштва. Иако је претежни део свог опуса посветио инструменталној музици, у којој је дао оно најбоље, вокалност прожима значајан број великих његових остварења. Соло песме и камерна остварења са солистом представљају, чини нам се, неку врсту припремних радова за већа вокално-инструментална дела, у којима је Бручи експериментисао различитим приступима феномену вокалности. Од најранијих примера вокалне лирике, *Вечерње песме*, писаних на текст Десанке Максимовић, из 1952. године, па све до последњих дела у овом жанру, можемо да пратимо развој и карактеристике Бручијевог приступа феномену вокалности, који се кретао у широком стилском и изражајном распону. У раду бисмо обухватили неколико карактеристичних примера Бручијевих вокалних радова насталих у различитим фазама његовом композиторског стварања. То су:

1. Трећи гудачки квартет, са поднасловом *Знамења* – посвећен песнику Васку Попи чије је песништво било честа инспирација Рудолфа Бручија – компонован 1988. године.
2. Дувачки квинтет са мецосопраном, под називом *Велики господин Дунав*, на стихове Васка Попе, компонован 1991. године.
3. Циклус соло-песама на мађарском језику *Валами (Нешто)*, на поезију Јожефа Папа, компонован 1971. године.
4. Циклус соло песама *Видик иза склопљених очију*, на стихове из кинеске лирике, у препеву Драгослава Андрића, компонован 1985. године.

Др НЕБОЈША ТОДОРОВИЋ рођен је 1957. године у Лесковцу. Докторирао је 2016. године на Универзитету Слобомир II у Бијељини под менторством академика Светислава Божића. На Факултету уметности у Нишу запослен је од 2006. године, где је изабран у звање редовног професора за предмет Анализа музичког дела. Предаје и предмете Историја пијанизма и Познавање клавирске литературе. Шеф је катедре за Општу музичку педагогију. Објавио је монографију *Клавирске сонате Волфганга Амадеуса Моцарта*. Заједно са Соњом Маринковић аутор је монографије *Диригент Владимир Кранчевић*.

Ира Проданов КрајишникАкадемија уметности УНС
Нови Сад**Данијела Кличковић**МШ „Исидор Бајић”
Нови СадПЕДАГОШКИ РАД РУДОЛФА БРУЧИЈА ИЗ ВИЗУРЕ
КОМПОЗИТОРОВИХ СТУДЕНАТА

У интервјуу за лист *Дневник* из марта 1992. године, поводом прославе 75. рођендана и целовечерњег концерта приређеног у ту част, Рудолф Бручи изјавио је, између осталог, да је „поносан на младе војвођанске композиторе, своје бивше студенте, сада колеге и пријатеље: Зорана Мулића, Стевана Дивјаковића, Стевана Ковача Тикмајера, Нинету Аврамовић и друге, који успешно преузимају композиторску штафетну палицу, обogaђујући културни и уметнички живот наше средине” (Савковић, *Дневник*, 2. 3. 1992). Педагошка делатност овог нашег уваженог композитора до сада није била предмет истраживања. У овом раду, пажња ће бити усмерена на ученике Рудолфа Бручија, њихова сећања на наставни рад и педагошке методе професора, те оне композиције у којима се његов утицај најочигледније манифестовао.

Др ИРА ПРОДАНОВ КРАЈИШНИК је редовни професор на Академији уметности Универзитета у Новом Саду. Објавила је монографије *Музика између идеологије и религије* (2007), *Клавирска музика Карла Кромбхолца* (2009), *Улаз слободан: позоришна музика Предрага Пеђе Вранешевећа* (са др Живком Поповићем, 2015). Са сарадницима, објавила је збирку текстова *Музика и медији* (2012). Аутор је уџбеника *Музика 20. века* (2013). Чланица је редакције часописа *Зборник Матице српске за сценске уметности и музику*, Нови Сад; *Интеркултуралност*, Нови Сад; *Свеске Матице српске*, Нови Сад; *Музика*, Сарајево; *Артефакт*, Ниш. Аутор је новог студијског програма на мастер нивоу *Музика и медији* на Академији уметности Универзитета у Новом Саду. Бави се превођењем са немачког језика.

ДАНИЈЕЛА КЛИЧКОВИЋ, мастер теоретичар уметности – музиколог. Запослена је у МШ „Исидор Бајић” као професор Историје музике и помоћник директора задужена за пројекте, маркетинг и ПР (*World Piano Conference, International Wind Competition, International Piano Competition*). Докторанд је интердисициплинарних студија Методике наставе (Филозофски факултет, Нови Сад). За постигнуте резултате у педагогији, добитница је награда Заједнице музичких и балетских школа Србије и Удружења музичких и балетских педагога Србије. Објавила је књигу Исидор Бајић – педагог, издавач и мелограф 2015, коју је часопис *Музика класика* прогласио за књигу године. Текстовете је објављивала у стручним и дневним листовима.

Petar Pečur

Filozofski fakultet
Zagreb

DISKOGRAFSKI OPUS RUDOLFA BRUČIJA

Ovaj rad je prvenstveno pokušaj da se na sistematičan način popišu i objedine podaci o nosačima zvuka na kojima su objavljene snimke pojedinih djela iz opusa skladatelja Rudolfa Bručija. Na osnovi dostupnih diskografskih izvora, informacija iz glazbene literature, knjižničnih kataloških zapisa, arhivske dokumentacije iz fonoteke Jugotona i osobne kolekcije autora, izrađen je popis tipičan za diskofilske i kolekcionarske krugove, a koji uključuje relevantne informacije o svakom nosaču zvuka (podaci o izdavaču, matricama, kataloškom broju, godini, trajanju izvedbi, podaci o izvođačima i drugim sudionicima, slika omota i etiketa, itd.), te bi on mogao poslužiti kao cjelovita *diskografija* Rudolfa Bručija, polazište za buduća istraživanja i moguća pomoć ili poticaj da se, povodom 100. godine od skladateljeva rođenja, otvore arhive i javnosti predstavi neka od ranije neobjavljenih snimaka iz njegovog opusa.

PETAR PEČUR (Split, 1985) magistrirao je bibliotekarstvo i arhivistiku na Odsjeku za informacijske i komunikacijske znanosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Trenutno se nalazi na doktorskom studiju pri istom odsjeku. Od 2013. godine zaposlen je kao katalogizator i fonotekar u arhivi diskografske kuće Croatia Records (bivši Jugoton). Povremeno se bavi uredničkim radom na glazbenim izdanjima i u autorskoj radijskoj emisiji. Glavno područje interesa mu je digitalizacija, restauracija i očuvanje zvučnih zapisa, izrada diskografskih popisa te povijest glazbenog izdavaštva s područja bivše Jugoslavije.

Свенка Савић

Филозофски факултет

Нови Сад

**ОЛГА БРУЧИ: ОПЕРСКА УМЕТНИЦА
НЕПРАВЕДНО ЗАПОСТАВЉЕНА У ИСТОРИЈИ
ОПЕРЕ СРПСКОГ НАРОДНОГ ПОЗОРИШТА**

Олга Бручи (Прелог, Међумурје, 12. I 1923. – Пореч, 11. VII 2008) била је првакиња Опере Српског народног позоришта у Новом Саду. Гимназију је завршила у Загребу, средњи одсек Музичке академије у Београду (класа Николе Цвејића), на допунским студијама је била у Бечу на *Akademie für Musik und darstellende Kunst* (1954–55). У Опери СНП била је солисткиња (од 1. II 1951) до пензионисања (15. I 1974) где је остварила 29 улога у фаху колоратурног, лирског и драмског сопрана: Амор (*Орфеј*), Адела (*Слепи миш*), Мизета (*Боеми*), Виолета (*Травијата*), Лакме (*Лакме*), Ђилда (*Риголето*), Лучија (*Лучија од Ламермура*), Розина (*Севилски берберин*), Нора (*Дон Пасквале*), Неда, Коломбина (*Пајаци*), Констанца (*Отмица из Сараја*), Абигаела (*Набуко*), Есмалда (*Продана невеста*), Леонора (*Трубадур*), Габријела (*Париски живот*), Елизета (*Тајни брак*), Олимпија (*Хофманове приче*), Нинабела (*Чаробна виолина*), Феличе (*Четири грубијана*), Мери (*Земља смешка*). О овој талентованој уметници није у новије време детаљније писано, сем вести Владе Поповића (1974) пре готово четири деценије и интервјуа Мила Кујунџића (1986) пре тридесет година. Критике њених улога такође нису довољне да се схвати слојевитост ове изузетне уметнице која у историји Опере СНП заслужује посебно место, о чему говорим у раду.

Стеван Ковач Тикмајер

РУДОЛФ БРУЧИ И НОВА ПОЉСКА ШКОЛА

У свом кратком излагању освруо бих се на везе и однос Рудолфа Бручија према феномену данас познатом као *Нова пољска авангарда шездесетих година*. Ово излагање је базирано и третирано кроз призму присећања разговора које сам водио на ту тему са својим професором током свог школовања у његовој класи композиције осамдесетих година.

СТЕВАН КОВАЧ ТИКМАЈЕР (Stevan Kovacs Tickmayer) је рођен 1963. године у Новом Саду. Композицију је дипломирао на Академији уметности у Новом Саду у класи Рудолфа Бручија, а даље се школовао на Краљевском конзерваторијуму у Хагу са Лујом Андрисеном и Дидриком Вагенаром. У Паризу и Амстердаму је учио и сарађивао са Мартом и Ђерђом Куртагом. Композиције овога аутора извођене су на многим концертним подијумима Европе, Америке и Азије. Као композитор, извођач и предавач више пута је позиван у резиденције од стране фестивала и фондација као што су: *Kammermusikfest Lockenhaus*, *Sigulda Festival*, *Civitella Ranieri Foundation*, *Cortona Sessions for New Music*, *Art OMI*. Музику овога аутора објавиле су дискографске куће *Recommended Records*, *BMC*, *Nonesuch*, *ECM* и *Leo Records*.

Адриана Сабо

Факултет музичке уметности

Београд

О ЖЕНАМА У ОПЕРАМА И БАЛЕТИМА РУДОЛФА БРУЧИЈА

У раду ћу се фокусирати на поједина музичко-сценска дела Рудолфа Бручија и на женске ликове који се у њима појављују. Полазиште за њихово сагледавање биће положај жена у оквиру социјалистичког друштва СФРЈ, као и место жена у тадашњем свету музике. Имајући у виду чињеницу да се такозвано женско питање у Југославији „кретало” између једнакости прокламоване у званичним дискурсима – који су, на трагу Маркових идеја заступали идеју да ће родна неравноправност бити укинута нестанком класног друштва – и патријархалних идеја о месту жене у друштву, у раду ћу настојати да сагледам на који начин се описана амбиваленција манифестовала кроз женске ликове у Бручијевим делима. Дакле, на трагу идеје Николаса Кука да се „извођењем музике изводе и значења”, настојаћу да мапирам управо значења везана за жене и „женскост” која се на основу ових ликова могу уочити, као и да укажем на амбиваленцију која постоји између еманципаторских и традиционалних представа жене (као проститутке, љубавнице, мученице итд.) присутних не само у опусу Рудолфа Бручија, већ и на много ширем друштвеном плану.

АДРИАНА САБО је студенткиња докторских студија музикологије на Факултету музичке уметности у Београду. Поред мастер студија музикологије, завршила је и програм мастер студија рода на Факултету политичких наука у Београду (2015). Стипендисткиња је Министарства просвете, науке и технолошког развоја, чланица Музиколошког друштва Србије и сарадница Центра за истраживање популарне музике из Београда. Њена истраживања фокусирана су пре свега на питања перформативности, жена у музици, као и на област популарне музике.

Немања Совтић

Академија уметности УНС

Нови Сад

**НЕДОВРШЕНА ДЕЛА РУДОЛФА БРУЧИЈА
У СВЕТЛУ КОМПОЗИТОРОВИХ СТВАРАЛАЧКИХ ОПРЕДЕЉЕЊА
И ИДЕЈНИХ ОРИЈЕНТАЦИЈА**

Попут многих других композитора из ближе и даље прошлости, Рудолф Бручи није написао сва она музичка дела која је намеравао да напише. Садржај Бручијеве личне архиве даје потврду ове опште хипотезе. Синописи за три ненаписана балета (*Поета*, *Мачка у зимском пејзажу* и фрагмент сјжеа неименованог балета), либрето за недовршену оперу *Фаустова жеља* и извештај о започетом пројекту *Simfonija Byzantica*, сведоче о преиспитивању стваралачких избора и дивергентним правцима кретања уметничког рада. Бручијева ненаписана дела покрећу одређена питања у светлу композиторових стваралачких опредељења и идејних оријентација. Дискурзивна анализа пронађених докумената биће усмерена на лоцирање тачака пресека између ненаписаних и написаних композиција које деле исти жанровски простор. Циљ истраживања јесте да се утврди мера у којој Бручијева ненаписана дела подупиру/подривају композиторову ауторску конзистентност.

Др НЕМАЊА СОВТИЋ (1984) је музиколог, тромбониста и композитор из Новог Сада. Докторирао је музикологију на Факултету музичке уметности у Београду. Асистент је на Катедри за музикологију и етномузикологију Академије уметности Универзитета у Новом Саду од 2011. године. Аутор је збирке студија, чланака и есеја *Музикологија као читалачки рефлекс*. Објављује радове у стручним часописима и зборницима радова из земље и иностранства. Свирачки је активан у областима класичне, цез, рок, клецмер и импровизоване музике.

Матица српска

Одељење за сценске уметности и музику

Универзитет у Новом Саду

Академија уметности

Катедра за музикологију и етномузикологију

Катедра за композицију и стручно теоријске предмете

Међународни научни скуп

ЖИВОТ И ДЕЛО РУДОЛФА БРУЧИЈА

Композитор у процепу између естетика и идеологија

Нови Сад, Матица српска и Академије уметности УНС,
30–31. март 2017.

Уредник књижице: Немања Совтић

Прелом текста: Владимир Дабић

Дизајн корица: Горан Деспотовски

Штампа: Magyar Szó

Тираж: 100 примерака

Одржавање научног скупа подржао је Покрајински секретаријат за високо образовање и научноистраживачку делатност

ISBN 978-86-7946-183-4

Matica Srpska
Department of Stage Arts and Music

University of Novi Sad

Academy of Arts

Department of Musicology and Ethnomusicology

Department of Composition and Professional Theoretical Subjects

International Conference

THE LIFE AND WORK OF RUDOLF BRUČI

The Composer in the Rupture between Aesthetics and Ideologies

Novi Sad, Matica Srpska and Academy of Arts, University of Novi Sad,
30–31 March 2017

Editor: Nemanja Sovtić

Layout prepress: Vladimir Dabić

Cover design: Goran Despotovski

Printed by: Magyar Szó

Circulation: 100 copies

The conference is supported by the Provincial Secretariat for Higher Education
and Scientific Research

ISBN 978-86-7946-183-4

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад

78.071.1:929 Bruči R.(082)(048)

**МЕЂУНАРОДНИ научни скуп “Живот и дело Рудолфа Бручија:
композитор у процепу између естетика и идеологија” (2017 ; Нови Сад)**

Књижица апстраката = Book of abstracts / Међународни научни скуп
“Живот и дело Рудолфа Бручија: композитор у процепу између естетика и
идеологија”, Нови Сад, 30-31. март 2017 = International conference “The Life
and Work of Rudolf Bruči: the Composer in the Rupture between Aesthetics
and Ideologies”, Novi Sad, 30-31 March 2017 ; [уредник књижице Немања
Совтић]. - Нови Сад : Матица српска : Академија уметности, 2017 (Нови
Сад : Алаграф). - 30 стр. ; 24 cm

Ћир. и лат. - Тираж 100.

ISBN 978-86-7946-183-4

а) Бручи, Рудолф (1917-2002) - Зборници - Апстракти
COBISS.SR-ID 312910343

СТО ГОДИНА ОД РОЂЕЊА РУДОЛФА БРУЧИЈА
1917-2017.

КОНЦЕРТИ И ПРЕДСТАВЕ У МАРТУ, АПРИЛУ И МАЈУ 2017. ГОДИНЕ

Четвртак,

30. март 2017. Синагога у 20,00 сати

**КОНЦЕРТ ВОЈВОЂАНСКОГ СИМФОНИЈСКОГ
ОРКЕСТРА**

Диригент **ИЛМАР ЛАПИНШ**, Русија

Солиста **ЂЕРЂ ЂИВИЧАН**, тромбон, Мађарска

Програм: Дела Рудолфа Бручија

- *Симфонија Леста*

- *Концерт за тромбон и оркестар бр. 2*

- *Симфонија бр. 3*

Субота,

1. април 2017. Велика сцена Српског народног позоришта у 19,00 сати

КОНЦЕРТ ТЕМИШВАРСКЕ ФИЛХАРМОНИЈЕ

Диригент **РАДУ ПОПА**, Румунија

На програму дело Рудолфа Бручија

Метаморфозе В-А-С-Н за гудачки оркестар

Уторак,

11. април 2017. Градска кућа у 20,00 сати

КОНЦЕРТ ДЕЛА РУДОЛФА БРУЧИЈА

- *Гудачки квартет број 5 у извођењу Гудачког квартета
ТАЈЈ*

- *Плесне метаморфозе са два и интермеца*

- *Концерт за кларинет и гудачки оркестар*

Солиста **АЛЕКСАНДАР ТАСИЋ**, кларинет

Камерни гудачки оркестар Завода

за културу Војводине

Диригент **МИКИЦА ЈЕВТИЋ**

Субота,

20. мај 2017.

Велика сцена Српског народног позоришта у 19,00 сати

**РУДОЛФ БРУЧИ – КАТАРИНА ИЗМАИЛОВА,
балет у два дела**

Либрето, кореографију и режију **ДИМИТРИЈА
ПАРЛИЋА**

преноси **КОНСТАНТИН ТЕШЕА**

Диригент **АЛЕКСАНДАР КОЈИЋ**

Изводе **солисти, ансамбл Балета и оркестар
Српског народног позоришта**

Четвртак,

25. мај 2017.

Студио М у 20,00 сати

**КОНЦЕРТ ПОСВЕЋЕН СТВАРАЛАШТВУ
КОМПОЗИТОРА РУДОЛФА БРУЧИЈА ЗА
ХАРМОНИКУ**

Солиста **МАРКО ТРИВУНОВИЋ**, хармоника

Оркестар хармоника АКУДУНС „Соња Маринковић”
и МШ „Исидор Бајић”

Диригент **ГОРАН ПЕНИЋ**

НАПОМЕНА: Остали програми који ће бити организовани поводом стогодишњице рођења Рудолфа Бручија биће накнадно и благовремено објављени.

Покровитељ програма:

**ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА КУЛТУРУ,
ЈАВНО ИНФОРМИСАЊЕ
И ОДНОСЕ С ВЕРСКИМ ЗАЈЕДНИЦАМА**

Организација и реализација програма:

**Завод за културу Војводине,
Војвођански симфонијски оркестар,
Српско народно позориште,
САНУ - Огранак у Новом Саду,
Музичка школа „Исидор Бајић” Нови Сад,
АКУДУНС „Соња Маринковић” Нови Сад,
Удружење грађана Еуфонија,
Удружење грађана „Рудолф Бручи”
Радио телевизија Војводине**

1917 – 2017

Рудолф Бручи

Филозофски Факултет
Универзитет у Новом Саду

Универзитет у Новом Саду
АКАДЕМИЈА УМЕТНОСТИ

1917 – 2017

Рудолф Бручи

Међународни научни скуп / International conference

ISBN 978-86-7946-183-4